



Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ



Brza procjena godišnje promjene realnog BDP-a za drugi i treći kvartal 2023. godine i inflacije u kratkom roku

Nastavak usporavanja inflacije u trećem kvartalu 2023. godine

Sarajevo, 25. 9. 2023. godine



Brza procjena godišnje promjene realnog BDP-a za drugi i treći kvartal 2023. godine i inflacije u kratkom roku

Nastavak usporavanja inflacije u trećem kvartalu 2023. godine

Ključne poruke

- *Godišnji rast realnog BDP-a za drugi kvartal procjenjujemo na 0,8%.*
- *Uprkos očekivanom rastu aktivnosti u uslužnom sektoru, posebno sektoru turizma, i značajnijem od očekivanog usporavanju inflacije, očekuje se da će ekonomska aktivnost u trećem kvartalu ostati relativno prigušena, slijedom sve izraženijeg pada vanjske potražnje. Preliminarna procjena rasta realnog BDP-a u trećem kvartalu iznosi 0,9%.*
- *Očekujemo da će inflacija i u drugoj polovini tekuće godine biti značajna, ali dosta niža u odnosu na prvu polovinu godine. Najveći dio inflatornih pritisaka je, trenutno, posljedica rasta domaćih cijena, koji nisu pod uticajem rasta cijena hrane i energenata na stranom tržištu.*
- *Zvanični statistički podaci za juni i juli ukazuju na neočekivano snažno usporavanje inflacije, što je rezultiralo i relativno značajnom revizijom procjene temeljne i ukupne inflacije u kratkom roku. U ovom krugu procjene inflacije, projiciramo da bi temeljna inflacija mogla iznositi 6,0% i ukupna inflacija 4,0% u trećem kvartalu.*
- *Preliminarna procjena ukupne inflacije za četvrti kvartal iznosi 3,5%.*

Na osnovu raspoloživih zvaničnih statističkih podataka, i informacija s međunarodnih tržišta objavljenih do 11. septembra, Centralna banka Bosne i Hercegovine (CBBiH) procjenjuje godišnji rast realnog BDP-a u drugom kvartalu 2023. godine na 0,8%, što je identično prethodnoj procjeni iz juna, kada smo raspolagali podacima visoke frekvencije za april.

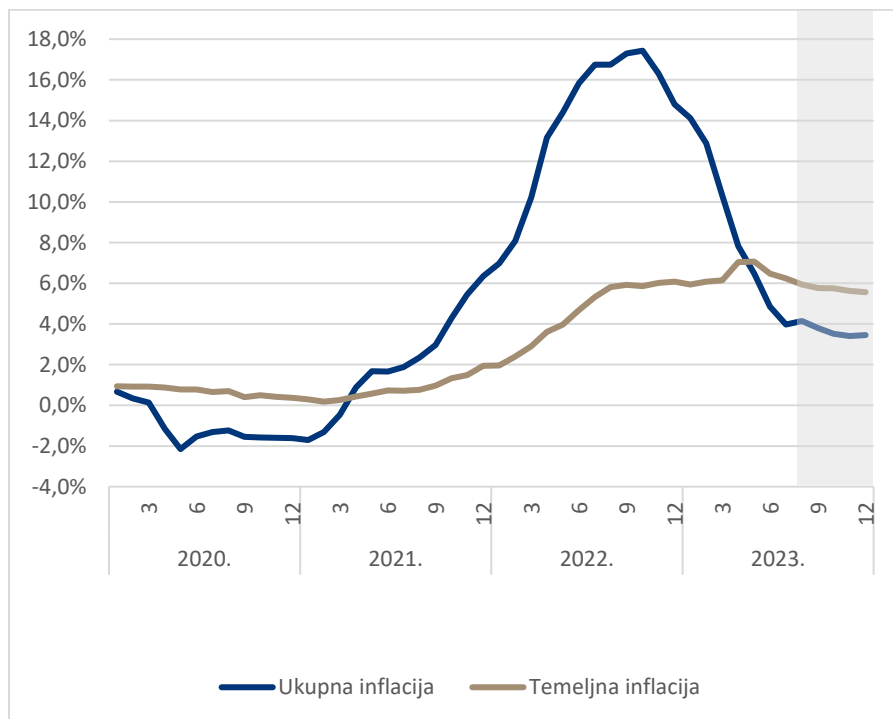
Procjenjujemo kako je uslužni sektor, prvenstveno djelatnosti vezane za turizam, dao značajan doprinos ekonomskoj aktivnosti u trećem kvartalu. Posljedično, a u kontekstu slabljenja inflatornih pritisaka, procjenjujemo nešto viši rast realnog BDP-a u trećem u odnosu na prethodni kvartal. Imajući u vidu kako je trend pada industrijske proizvodnje i izvoza, na godišnjem nivou, nastavljen i u julu, izvjestan je nastavak trenda skromne ekonomske aktivnosti i u trećem kvartalu. Naša prva procjena godišnjeg rasta realnog BDP-a u trećem kvartalu iznosi 0,9%. Ukoliko lična potrošnja i izvoz usluga ne budu kompenzirali pad vanjske potražnje u preostala dva mjeseca trećeg kvartala i u posljednjem kvartalu, u jesenskom krugu srednjoročnih makroekonomskih projekcija vrlo je izvjesno korigiranje realne ekonomske aktivnosti za 2023. godinu naniže u odnosu na proljetni krug. U proljetnom krugu srednjoročnih makroekonomskih projekcija objavili smo kako u 2023. godini očekujemo skroman rast realnog BDP-a, od 1,6%.

Naše procjene ukazuju na ublažavanje inflatornih pritisaka. Ipak, očekujemo kako će inflacija u kratkoročnom periodu i dalje biti znatno viša od prosjeka za period otkada se službeno prikupljaju podaci o potrošačkim cijenama u BiH. Zvanično objavljena inflacija u BiH, od svega 4% u julu, ukazuje na neočekivano brzo usporavanje inflacije. Prosječan rast cijena posmatran po entitetima je bitno različit. Prema podacima entitetskih agencija za statistiku, u Republici Srpskoj je u julu zabilježena godišnja inflacija od 5,2%, dok je u Federaciji BiH zabilježena inflacija od 2,8%, prema čemu je ova stopa inflacije daleko najniža u okruženju. Znatno usporavanje inflacije, prema zvaničnim podacima, u junu i julu rezultiralo je revidiranjem naniže naših očekivanja vezanih za inflaciju u drugom polugodištu.

Trenutno procjenjujemo da bi godišnji rast prosječnih potrošačkih cijena u drugom polugodištu mogao iznositi 3,7%. Na osnovu preliminarne procjene cjenovnih odjeljaka za preostalih pet mjeseci tekuće godine, projiciramo da bi temeljna inflacija mogla iznositi 6,1% i ukupna inflacija 6,4% u 2023. godini. U proljetnom krugu srednjoročnih makroekonomskih projekcija CBBiH, projicirana je inflacija od 7,7% za 2023. godinu, dakle 1,3 postotna poena više u odnosu na trenutnu prognozu iz ovog izvještajnog perioda. Inflacija u BiH je, trenutno, primarno pod

uticajem promjena u nivou temeljne inflacije, iz koje se isključuju cijene hrane, alkoholnih pića i duhana, te energenata, što ukazuje na sve izraženiji rast domaćih cijena. Odjeljak režijskih troškova ima sve značajniji uticaj na domaću inflaciju, prvenstveno zbog rasta cijena plina, najamnina i komunalnih troškova. Uz to, cijene električne energije, kao najvažniji pododjeljak ukupnih režijskih troškova, u prvih sedam mjeseci tekuće godine bilježe značajan rast (6,8%), dok je njihov uticaj na inflaciju u prošloj godini bio neznan. Rast cijena električne energije, uz već prisutno povećanje cijena nafte i naftnih derivata, mogu dodatno povećati inflatorni pritisak u narednom periodu.

Grafikon 1. Kratkoročna procjena inflacije u BiH



Izvor: BHAS, CBBiH

Napomene: Izračun i procjena temeljne inflacije u BiH oslanja se na metodologiju u kojoj se isključuju: 01 Hrana i bezalkoholna pića, 04.05.02 (Plin), 04.05.03 (Tečna goriva), 04.05.04 (Čvrsta goriva), 04.05.05 (Toplotna energija), i 07.02.02 (Goriva i maziva). Temeljna inflacija je, zaključno s julom 2023. godine, procjena CBBiH na osnovu zvaničnih historijskih podataka koje objavljuje BHAS.

Objavu rezultata narednog kruga srednjoročnih makroekonomskih projekcija, za period 2023–2025. godine, s revizijom godišnjih projekcija ključnih makroekonomskih varijabli za 2023. i 2024. godinu, planiramo za novembar 2023. godine. Sljedeći krug brzih procjena BDP-a, te ukupne i temeljne inflacije planiramo objaviti krajem 2023. godine.